

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 07 0 U 016162 25 Uvp
Sarajevo, 06.02.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Bajrović Aide, kao predsjednika vijeća, Babić Stanković Aleksandre i Džerahović Emire, kao članova vijeća, te Hodžić Merhunise kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja „PETICA PLUS“ d.o.o. Vitez, zastupanog po punomoćniku Duljković Mirzeti, advokatu iz Sarajeva, protiv akta broj: 03-15-588/17-I.V. od 13.11.2018. godine, tuženog Federalnog ministarstva finansija/financija Sarajevo, u upravnoj stvari razreza komunalne takse na istaknutu firmu za 2017. godinu, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 016162 18 U od 30.08.2021. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 06.02.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 016162 18 U od 30.08.2021. godine, se preinačava i rješava:

Tužba se uvažava, osporeno rješenje tuženog Federalnog ministarstva finansija/financija Sarajevo, broj: 03-15-588/17-I.V. od 13.11.2018. godine i prijava komunalne takse za istaknutu firmu Porezne uprave Kantonalnog poreznog ureda Mostar Porezna ispostava Jablanica, broj: UP-13-7/5-15-354/17-A.M. od 10.04.2017. godine se poništavaju.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 016162 18 U od 30.08.2021. godine odbijena je tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je, kao neosnovana, odbijena njegova žalba izjavljena protiv prijave Porezne uprave Kantonalnog ureda Mostar Porezna ispostava Jablanica, broj: UP-13-7/5-15-354/17-A.M. od 10.04.2017. godine, koja je podnesena u ime poreznog obveznika „PETICA PLUS“ d.o.o. Vitez, radi razreza komunalne takse na istaknutu firmu za 2017. godine, za tri (3) uplatna mjesta na području Općine Jablanica u ukupnom iznosu od =2.190,00 KM.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je, po punomoćniku, osporio zakonitost presude prvostepenog suda,

zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede federalnog zakona o postupku navodeći da je pobijana presuda donesena primjenom Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Jablanica“, broj: 1/09 i 3/13), čiju je saglasnost sa Ustavom Federacije BiH tužitelj osporavao u tužbi, tako da su njenom primjenom povrijeđene ustavne odredbe o jednakosti pred zakonom i pravo na nediskriminaciju. Istakao je da je za donošenje odluke po ovom zahtjevu za vanredno preispitivanje stvarno nadležan kantonalni sud u vijeću sastavljenom od trojice sudija, a u skladu sa članom 42. stav 4. Zakona o upravnim sporovima Federacije BiH, pri čemu se pozvao i na presudu Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 02 0 U 001303 17 Uvp od 14.01.2021. godine (iako je uz zahtjev dostavljeno rješenje navedenog broja od navedenog datuma, a ne presuda), te predložio da ovaj Sud pokrene pitanje ocjene usklađenosti sa Ustavom spornih odredbi Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Jablanica“, broj: 1/09 i 3/13), pred Ustavnim sudom Federacije BiH, kao prethodno pitanje u ovom predmetu, te da konačno donese presudu kojom se uvažava zahtjev za vanredno preispitivanje pobijane sudske odluke, pa se ista preinačava i rješava na način da se tužba uvaži, te osporeno rješenje tuženog i prijava komunalne takse na istaknutu firmu prvostepenog organa ponište ili da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog Zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Prije svega ovaj Sud je, suprotno prigovaranju tužitelja, nadležan za donošenje odluke po predmetnom zahtjevu za vanredno preispitivanje pobijane sudske odluke, a shodno pravnom shvatanju Upravnog odjeljenja od 11.09.2017. godine, objavljenom u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 1 - 2, januar - decembar 2017. godine (na str. 47.) pod rednim brojem 62. b., prema kojem je Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za rješavanje podnesenih zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u situaciji kada se zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke pobija prvostepena odluka suda u kojoj se odluci navodi neki materijalni federalni propis, a zahtjevom se uopšte ne pobija odluka zbog povrede federalnih materijalnih propisa. Ovo iz razloga što, iako u konkretnom slučaju tužitelj ne pobija predmetnu sudsku odluku prvostepenog suda zbog povrede federalnog materijalnog propisa (već samo zbog pogrešne primjene Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama), iz sadržine pobijane presude jasno proizilazi da je ista zasnovana i na odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/06 i 51/09), kao federalnog materijalnog propisa, te odredbama Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Jablanica“, broj: 1/09 i 3/13), kao važećeg kantonalnog materijalnog propisa koji reguliše konkretnu upravnu oblast.

Nadalje, prema obrazloženju pobijane presude i stanju spisa predmeta, proizilazi da je prvostepeni organ, primjenom odredbe iz člana 21. Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, podnio prijavu komunalne takse, broj: UP-13-7/5-15-354/17-A.M. od 10.04.2017. godine, u ime tužitelja kao taksenog obveznika za istaknutu firmu za 2017. godinu, za tri (3) uplatna mjesta na području Općine Jablanica u ukupnom iznosu od =2.190,00 KM. Protiv navedene prijave tužitelj je izjavio žalbu koju je tuženi osporenim rješenjem od 13.11.2018. godine, odbio kao neosnovanu, cijeneći da je prvostepeni organ u zakonito provedenom postupku pravilno utvrdio činjenično stanje, na koje je pravilno primijenio odredbe Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Jablanica“; broj: 1/09 i 3/13), kao važećeg materijalnog propisa koji reguliše konkretnu upravnu oblast. U obrazloženju osporenog rješenja tuženi je zauzeo stav da ispitivanje i ocjena zakonitosti općinskih odluka izlazi iz okvira nadležnosti tuženog. Protiv osporenog rješenja tužitelj je podnio tužbu u upravnom sporu, a pobijanom presudom prvostepeni sud je predmetne akte nadležnih organa, ocijenio pravilnim i na zakonu zasnovanim, radi čega je tužbu odbio.

Međutim, po ocjeni ovog Suda, ovakvo stanovište prvostepenog suda ne može se prihvatiti kao pravilno

Osnovano tužitelj u zahtjevu za vanredno preispitivanje ističe neustavnost Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Jablanica“; broj: 1/09 i 3/13), pozivajući se na dosadašnju sudsku praksu i stav Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine vezano za propisivanje plaćanja taksi za isticanje firmi/natpisa.

Naime, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je u presudi broj: U-31/23 od 12.03.2024. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/24 od 24.04.2024. godine) u tački 7.1. obrazloženja, iznio preciziranje stava Ustavnog suda Federacije vezano za propisivanje plaćanja taksi za isticanje firmi/natpisa. U tom preciziranom stavu Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, nakon što je prethodno konstatovao trend porasta broja zahtjeva koji se odnose na osporavanje propisa o naplati komunalnih taksi za isticanje firme privrednih subjekata, te s tim u vezi ukazao na potrebu da se precizira stav tog suda u predmetima ove vrste kako bi se isti rješavali na jedinstvenom osnovu i na jednoobrazan način, jasno ukazao da propisivanje godišnjih taksi (naknada/pristojbi) za istaknutu firmu, oznaku, obilježje ili natpis na poslovnim i drugim prostorijama, objektima i slično nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, budući da je isticanje firme (natpisa) zakonska obaveza svakog subjekta koji obavlja privrednu djelatnost u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja je utvrđena Zakonom o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/15 i 75/21), odnosno Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/21), a pri izvršenju te obaveze kanton, grad ili opština ne pružaju nikakvu uslugu koja bi opravdavala naplatu predmetne takse.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine u svom preciziranom stavu takođe navodi da je propisivanje periodične obaveze plaćanja na ime isticanja firme nespojivo sa finansijsko-pravnom i ekonomskom prirodom takse (naknade/pristojbe), kao jednokratnog davanja za pruženu uslugu od odgovarajućeg organa vlasti, a propisivanje obaveze plaćanja na godišnjem nivou, ima uz to jasno obilježje neke vrste

parafiskalnog nameta. Stoga se, prema stavu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, takva obaveza ne da opravdati ni javnim interesom, niti je njeno propisivanje proporcionalno cilju koji bi se, eventualno, njome htjelo postići, već se naprotiv i povrh svega, ulazi u domen neopravdanog upliva države u pravo na imovinu obveznika takvog davanja.

Kako prema navedenoj presudi Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-31/23 od 12.03.2024. godine, propisivanje godišnje takse za istaknutu firmu na poslovnim i drugim prostorijama, nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a polazeći od toga da su odluke Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine konačne i obavezujuće i da su svi organi vlasti dužni da ih izvršavaju, to je zahtjev tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke iz naprijed navedenih razloga valjalo uvažiti, budući da su osporeno rješenje i prijava komunalne takse, a i pobijana presuda, zasnovani na odredbama navedene Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Jablanica“, broj: 1/09 i 3/13), koja suprotno navedenoj presudi Ustavnog suda, propisuje obavezu plaćanja godišnje takse za istaknutu firmu na poslovnim i drugim prostorijama pravnih i fizičkih lica koja obavljaju djelatnost na području Općine Jablanica, pod uvjetima propisanim tom Odlukom.

Imajući u vidu navedeno, ovaj Sud je na osnovu odredbe iz člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, uvažio zahtjev tužitelja i pobijanu presudu prvostepenog suda preinačio na način da se tužba tužitelja uvažava, osporeno rješenje tuženog organa i prijava komunalne takse prvostepenog organa, poništavaju, kako je to поближе navedeno u izreci ove presude.

Zapisničar
Hodžić Merhunisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Bajrović Aida, s.r.